СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 262. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 12-го листопаду 1941. No. 262. Jersey City, N. J., Wednesday, November 12, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ в злучених державах америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею злучених держав америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ СТАВАТИ В РЯДИ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт видав спеціяльний поклик до всіх горожан Америки, в якому завзиває, щоб вони ставали членами Американського Червоного Хреста та тим допомогли цій гуманітарній організації у її великій праці. Своїм покликом президент розпочав ударну кампанію, яка починається 11. листопада, а кінчиться 30. Ціллю теперішньої кампанії Американського Червоного Хреста є здобуття 18,000,000 членів. Президент покликався на постанову Конгресу в справі завдання АЧХ та заявив, що праця в цій організації є важною та відповідальною. Рівночасно з покликом президента відповідні заклики до громадян видали рівнож секретар війни Стимсон, секретар маринарки полк. Нокс, голова Офісу Цивільної Оборони Ля Гвардія, голова КЮО Ф. Мурей, голова АФП В. Грін та голова майнерської юнії Дж. Луїс.

РУЗВЕЛТ ДОМАГАЄТЬСЯ ПРОТИ-ІНФЛЯЦІЙНИХ ПОДАТКІВ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт зажадав від Конгресу нових податків, щоб тим робом запобігти інфляції та перешкодити зростаючій дорожнечі. Він домагається, щоб таке законодавство впровадити протягом кількох місяців. В листі до голови фінансового комітету палати послів президент заявив, що безнастанна звижка цін на продукти непокоїть адміністрацію, та що єдиним успішним середником проти інфляції — є вищі податки.

РОЗЕМЧА РАДА ПРОТИ ДЖАНА ЛУЇСА

ВАШИНТОН. — Роземча Рада Краевої Оборони рішила, що майнерська юнія Джана Луїса не має права замикати самочинно копалень. Своє рішення передала згадана Рада президентови Рузвелтови. Якщо він візьме під увагу рекомендацію Ради, то між Дж. Луїсом та урядом готово прийти знову до удару.

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ЗАБОРОНЯЄ СТРАЙКИ В САН ДІЕГО

ВАШИНГТОН. — Управа Американської Федерації Праці заборонила своїм членам страйкувати в корабельних ярдах в Сан Дієго, Кал. Це сталося кілька годин після того, як морські власти дістали уповаження уряду силою зломити страйк в згаданих ярдах та пустити в рух корабельні варстати.

ШИПСТЕД КРИТИКУЄ ГОЛА В СПРАВІ ФІНЛЯНДІЇ

ВАШИНГТОН. — Г. Шипстед, републиканський сенатор зо стейту Минесота, вніс резолюцію, в якій домагається, щоб сенат уневажнив заклик секретаря стейту Гола до Фінляндії, щоб вона замирилася з комуністичною Росією. Резолюцію попереджає вступ, в якому пишеться, що секретар стейту не мав конституційного чи законного права домагатися від Фінляндії, щоб вона помирилася з Советським Союзом. Згадується також і про це, що Советський Союз загарбав від Фінляндії 16,135 кв. миль території та понад $1,000,000,000 маєтку. Це дало Фінляндії правні причини до виповідження війни Советському Союзови.

ВИЛКІ ЗАПОВІДАЄ СКОРУ ПРОГРУ НІМЦІВ

НЮ ЙОРК. — Вендел Вилкі, виступаючи з радіовою промовою до поляків в Европі з нагоди проголошення незалежности Польщі, заявив, що недалекий то час, коли Гітлер буде знищений. Він взивав поляків, щоб вони не знеохочувалися в свою перемогу. „Не слухайте німецької пропаганди — говорив Вилкі, в скорому часі Америка й Англія будуть мати перевагу на морю й у воздусі". Замітне є те, що Вилкі ані одним словом не згадав про Соетську Росію та її евентуальну поміч у відбудові незалежної Польщі.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПРИРЕЧЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА ЩОДО ЧЕТВЕРТОЇ КАДЕНЦІЇ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ (ПА.). — Г. Скот, републиканський конгресмен заявив, що президент Рузвелт мусить дати приречення, що він не буде кандидувати четвертий раз на уряд голови Злучених Держав Америки. Крім того Скот домагається, щоб президент зробив порядок в робітничих юніях, „очистив" уряд від комуністичних і радикальних елементів та розяснив свою заграничну політику. Якщо президент зробить ці речі, говорив Скот, американський нарід піде льояльно за всіми його політичними потягненнями.

ГВІЛЕР ПРО „РЮБЕН ДЖЕЙМС"

ВАШИНГТОН. — Ізоляційний сенатор Б. Гвілер заявив, що він має листа від моряка, що служив на затопленому ниційнику „Рюбен Джеймс", в якому він згадує, що заки контрторпедовець був затоплений, він знищив дві німецькі субмарини. З того виходить, що американська фльота провадить „невиповіджену війну" на Атлянтику на приказ президента, кінчив Гвілер.

КРИТИКУЄ ПРЕЗИДЕНТА ЗА „СВОБОДУ РЕЛІГІЇ" В РОСІЇ

ШІКАҐО (Ілл.). — Професор католицького університету у Вашингтоні, о. Ф. Шін, заявив, що заява Рузвелта про свободу релігії в Росії, не відповідає дійсности. Він твердив, що поміч Росії можна дати лиш тоді, коли вона дасть політичну й релігійну свободу своїм народам і коли вона перестане сіяти комунізм в Америці та в цілому світі.

ФРАНЦІЯ ПРОСИТЬ АМЕРИКУ ДОЗВОЛУ КУПУВАТИ ХАРЧІ ДЛЯ СВОЇХ ГОРОЖАН

Французький амбасадор у Вашингтоні, Гастон Генрі-Гей, заапелював до президента Рузвелта, щоб дозволив французькому урядови купувати в Північній та Полудневій Америці харчі для загроженої голодом Франції. На особистій авдієнції, якій прислухувався також секретар стейту Гол, амбасадор заявив, що Франції загрожує великий голод і будучнина французького народу буде дуже чорною, якщо Америка не допоможе їй харчами. Він просив, щоб Америка дозволила Франції купувати мясо та інші харчі в американських краях, як рівнож домагався, щоб президент інтервенював в британськім уряді в справі перепущення тих харчів через англійську бльокаду. Амбасадор твердив, що французькі воєнні полонені, що тепер є в німецьких таборах у Франції, терплять на недостачу харчів і одягу, бо німці кажуть, що чере занглійську бльокаду вони не можуть діставати харчів в належній скількости. Гол заявив пізніше на своїй пресовій конференції, що американський уряд скомунікується з британським та французьким урядами в тій справі, одначе покищо не повзято жадного остаточного рішення.

ЯПОНІЯ МУСИТЬ УСТУПИТИ, АБО ВОЮВАТИ — КАЖЕ МАЙОР ЕЛІОТ

Майор Джордж Ф. Еліот пише, що остання промова Чорчила, в якій він висказав готовість Великої Британії станути по стороні Америки на випадок війни на Далекому Сході, не оставляє Японії багато вибору. Він твердить, що Англія тепер дістала багато нових кораблів та понаправляла ті, що були понищені на Креті, тому змцінила свої морські сили на Далекому Сході. Щоб зискати якийсь мир, Японія мусить вдоволити не тільки Америку, але також Англію та Китай. Отже, якщо Японія рішиться на війну, то її вигляди на будьякі успіхи невеликі. Японія стоїть в обличчі величезної коаліції, а саме сильної англійської, американської та голяндської фльоти, як рівнож немаловажної советської армії в Сибірі. З нагоди приїзду спеціяльного японського висланника до Вашингтону, демократії, пише Еліот, повинні зробити натиск на Японію та раз на все скінчити з „японською загрозою". Скінчивши з нею, Америка зможе куди свобідніше висилати свої морські сили на Атлянтик. Така розвязка з Японією вплине додатньо також на поставу американського народу щодо війни в Европі, бо тепер він вагається, маючи на увазі небезпеку, яка може кожньої хвилини викликати війну на Далекому Сході.

НІМЦІ НА ПІВНОЧИ ПОСУНУЛИСЬ ВПЕРЕД

Німецькі звідомлення говорять, що на північнім фронті їхні війська посунулись значно вперед і здобули місто Тихвін, положене 125 миль на схід від Ленінграду. В той спосіб німці зблизились на 70 миль до фінських позицій. Зате на Криму, всупереч своїм попереднім донесенням німецькі звідомлення говорять, що советські війська біля Севастополя ставлять завзятий опір. Решта фронту, кажуть німці, неактивна внаслідок болот і поганої погоди.

„СІРІ БАГНИСТІ ОКОЛИЦІ"

Німецьке радіо описувало східні околиці, на яких тепер відбуваються бої. Воно дословно говорило: „Сірий край, сіре небо, все сіре і пусте. Вигляд опустіння робить жахливе враження. Шлях до Москви уявляє собою одну велику намоклу губку, здовж якої тягнуться з трудом коні, вози і люди. Тяжко вони тягнуться, крок за кроком. Що хвилини вони застрягають. Це Росія!"

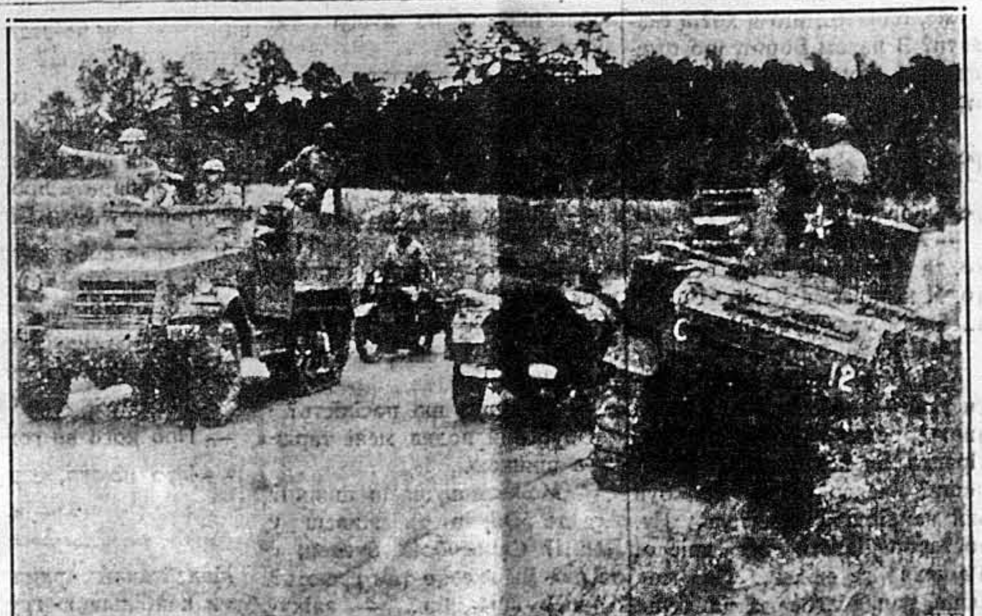
Подібний опис східнього фронту подають французькі газети, що мають там своїх репортерів. Вони кажуть, що шляхи такі розбиті, що люди грузнуть по коліна, вози по осі, а коні по животи. Через те коней не можна навіть уживати, а уживають волів. Воли тягнуть за собою авта, троки та гармати.

ІТАЛІЙЦІ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО ВТРАТ

Італійські воєнні звідомлення признаються до тих морських втрат, які їм попереднього дня завдали британські кораблі на Середземнім морі. Британські звідомлення говорили про затоплення десятьох торговельних кораблів і одного боєвого. Італійці кажуть, що затоплено лише сім торговельних кораблів, але зате самі признаються, що затоплено два воєнні кораблі. Про британські втрати італійці говорять, що ушкодили пару британських кораблів. Британці кажуть, що їх навіть не задраснено.

АКТИВНІСТЬ НА ЛІБІЙСЬКІМ ФРОНТІ

В Північній Африці, на лібійськім фронті, слідне оживлення. З боку військ держав „осі" відбуваються частіші і чисельніші виводи і напади. Дехто є думки, що вже в короткому часі розіграються там важні бої.

ЗМЕХАНІЗОВАНІ ВОЄННІ КОНІ. — Ріжного роду механізовані вози американської армії стрінулися на дорозі коло Сейлем Кросровдс, у Савт Каролайна, підчас маневрів першої армії. На світлині бачимо від лівої до правої руки: панцирний віз, мотоцикль, розвідчий автомобіль та позв.

ЧОРЧИЛ ОБІЦЮЄ АМЕРИЦІ ПОМІЧ НА ВИПАДОК ВІЙНИ З ЯПОНІЄЮ

ЛОНДОН. — Британський премієр Чорчил виголосив промову, в якій заявив, що Британія впродовж години виповість Японії війну, якби та знайшлася у війні з Америкою. Чорчил додав, що Британія має для тої цілі на Далекім Сході чимало великих кораблів. Водночас Чорчил перестерігав Японію, щоб вона до війни з Америкою не поривалась, бо Америка річно виробляє 90 мілїонів тон сталі, а Японія всего сім мілїонів. А нині сталь рішає, говорив Чорчил. Він далі казав, що на Атлянтику велика частина американської фльоти вже занята в активній боротьбі. З великою похвалою він висказувався на адресу Америки за те, що вона ухвалила „ліз-ленд" закон, на основі якого без жадання якихнебудь гаврантій, дає Британії величезну поміч. Про силу Британії Чорчил говорив, що вона далеко більша, ніж була на початку війни. Нині Британія має щодо числа і величности щонайменше таку саму повітряну силу, яку має Німеччина. А та повітряна сила постійно далі зростає. Він заповідав, що Німеччина буде побита і що всякі кампанії замирення з боку німців будуть відкинені. На скорий мир він не давав жадних надій, а навпаки, заповідав, що треба сподіватись, що вкоротці решта світу буде охоплена війною.

ДОВЕРШЕННЯ ПОЛЬСЬКО-ЧЕСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ.

АБЕРДІН (Шкоція). — Чеський президент на вигнанні, Едвард Бенеш, заявив, що довершення польсько-чесько-словацької федерації вже наступило. Ті краї вже сфедеровані. Та це тільки початок східньо-европейського сфедерування. До федерації опісля приступлять Мадярщина, Югославія, Румунія, Болгарія і Греція. Советський Союз, говорив Бенеш, буде з тою федерацією співпрацювати.

ЗНИЩЕННЯ НАФТОВИХ ПІЛЬ У БОРИСЛАВІ.

ЛОНДОН. — Берлінська радіостація подала новинку, що советські війська, відступаючи з Борислава, знищили цілковито нафтові поля і рафінерії. Знищено 130 найновіших нафтових шиб. Інші так ушкоджені, що неможливо з них тепер користати. Німці тепер не можуть видістати з Борислава нічого, говорила згадана радієва стація.

„БАЛТІЙСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ" НІМЦІВ.

БЕРЛІН. — В німецьких урядових колах плянують утворення „балтійської федерації", в склад якої входили б такі краї: „Литва, Естонія, Латвія, Білорусь і Польща з тими українськими територіями, які німці прилучили до „польського губернаторства". Столицею цеї федерації був би Мінськ, а „підстолицями" — Талін, Ковно і Білясток. Влада над нею знаходилася б в німецьких руках і підлягала б головному губернаторови в Мінську.

НАЦІСТИЧНІ ТЕЗИ НА СХОДІ.

КРАКІВ. — Німецький губернатор Польщі Франк, виголосив пять головних тез, чому Польща й інші народи на сході повинні коритись німецькій владі. Коли ходить про Польщу, говорив губернатор Франк, то вона могла фіґурувати як окрема держава тільки тоді, коли над нею не домінувала велика німецька держава. Все, що маємо гарного на сході, говорив він, походить від німецької культури. Влучення Польщі до німецького життевого простору дасть змогу Польщі відограти ролю помосту між Заходом і Сходом. Тепер настала пора для німецької гегемонії на сході, говорив губ. Франк.

ЯПОНСЬКИЙ МІНІСТЕР ХОТІВ БИ ПОЗБУТИСЬ АМЕРИКИ.

ТОКІО. — Хоч японський премієр і міністер закордонних справ стараються обережно поступати з Америкою, бо мають ще надію знайти з нею замирення, то міністер фінансів Шіґеноні Того заявив, що ціллю Японії є виперти з східної Азії впливи Америки і Британії. Щойно позбувшись тих впливів зможе Японія там покласти підвалини під новий лад і привернути великий добробут, говорив він.

ЗАБОРОНА СВЯТКУВАТИ ЗАВІШЕННЯ ЗБРОЇ.

БЕРН. — Німецькі власти заборонили по всіх краях, де вони мають силу, святкувати завішення зброї з попередньої війни. Бо те завішення зброї принесло для німців розгром. На всякі демонстрації підчас 11 листопаду, на котрий то день припадає те завішення, німці наложили гострі кари.

ПЕРЕГОВОРИ З СЕРБСЬКИМИ ПОВСТАНЦЯМИ.

АНКАРА. — Між воюючою сербською армією, яка з підпілля продовжує боротьбу з німецько-італійськими окупаційними військами, а теперішнім сербським урядом ген. Недіча, відбувались переговори в цілі замирення. Повстанці поставили услів'я, щоб німці забрались з цілого краю залишаючи лиш малі відділи в столиці, та щоб перестали розстрілювати населення. Ті услів'я окупаційні власти відкинули і па сербських територіях знов відбуваються тяжкі бої.

УПАДОК ДЖІБУТІ.

ВІШІ. — Французький уряд заявив, що французька кольонія на східнім побережжі Африки, недалеко Етіопії, знаходиться під щільною бльокадою британців. Та бльокада довела до цілковитого вичерпання згаданого краю і французька влада вже в короткому часі буде мусіла піддатись та перейти в руки „вільно-французів".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати свое оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Проти Комуністичних Хитрунств

Ми вже нераз звертали увагу на те, що й в Злучених Державах, подібно як в Канаді, зачнуть згодом всі прихильники і любителі справжньої демократії добре приглядатись тому, що тепер роблять явні й закриті симпатики червоної диктатури. Бо тепер є більша небезпека від большевизму, ніж була досі. Так склались воєнні обставини, що демократичним потугам, себто Великій Британії і Злученим Державам Америки, треба помагати Совєтам, щоб знищити Гітлера. Ось те делікатне становище намагаються тепер використовувати большевицькі аґенти на те, щоб повлізати в ріжні громадські орґанізації, або заставляти ті установи робити те, що вони їм приказують. Себто вони хочуть в такий чи інший спосіб перебрати контролю над політичною акцією ріжних інституцій, використовуючи те, що ті інституції хотілиб давати ввсю можливу поміч тим, що воюють з Гітлером. Вони хотілиб дістатись навіть до тих орґанізацій і людей, що ведуть гуманітарну акцію, що виявляють серце для всіх, що терплять наслідком війни, голоду, хворіб чи елементарних нещасть. А що Совєти тепер у війні, то саме тепер стала актуальною теж і допомога народам, що попали під совєтську диктатуру, а тепер ставлять опір німецькому наїздови. Ось ту американську допомогу хотілиб большевики в зручний спосіб змонополізувати, себто вести її так, щоб вона була ними контрольована. Та ті, що визнаються на большевицьких хитрощах, знають добре, що це означалоб, колиб того роду гуманітарна акція була контрольована тепер тими, що не хотіли наприклад, допускати на Україну звідси допомоги тоді, коли там гинули люди міліонами з голоду, та ще твердили, що ніякого голоду там нема. Ось і тому ми заявились за те, щоб американські українці слухали свого уряду і тих американських установ, що закликають до жертв для потерпівших від війни. Але щоб ті свої жертви складали до А. Ч. Хреста, стаючи ще й членами цеї інституції, як до цього закликає президент Рузвелт з нагоди „Дня Перемиря". А Американський Червоний Хрест може з нашими жертвами зробити що хоче. Він може їх всіх розділити між бідне населення, що є під совєтською владою, може післати їх до Анґлії, чи деінде. Бо щоб він не зробив, у нашому переконанню його допомога піде в добрі руки, себто буде дана тим, що її потребують і на неї заслуговують. **І так, як ми не маємо ніякого довіря до того, що є контрольовване большевицькими аґентами, так з другого боку: маємо повне довіря до Американського Червоного Хреста.** І дуже раді, що в подібний спосіб поступила теж і величезна юнія робітників жіночих одягів в Ню Йорку. Її президент, Давид Дубінський, переслав чек на $10,000, як першу допомогову рату, до Американського Червоного Хреста, а відмовився післати ту суму до Російського Воєнного Допомогового Кмітету, заявляючи, що там заважують комуністичні впливи.

ЛИСТЯ ПАДАЛО...

(Листопадовий спомин для „Свободи").

Я був тоді ґімназійним учнем у Ст.

Вже минули десятки літ від того часу. По дорозі зі школи я повернув на міський цвинтар. Була пізна осінь. Холод докучав вже. От-от кінчився листопадовий день. Під ногами шелестіло листя... Так падали ті пожовклі листки і нагадували що все минає, що життя людське коротке, що після весни, літа, приходить осінь і зима.

Серед думок про суєту цього світа я ішов, оглядав гробниці, читав, хто спочиває в них... Я знав, що на цвинтарі є гроби наших стрільців. Хотів бачити їх.

Вже здалека видніли довгі, довгі ряди цементових хрестів, могилок. Здавалося мені, що тих гробів було так багато як листя. Так багато було сірих хрестів... А на кожному табличка з написсю: У. С. С., а потім імя, місцевість, з якої походив стрілець, вік і коли впав у бою. Старшини, рядовики, як разом боролись за волю, так разом спочивали. На декотрих хрестах напись була коротка: „У. С. С., „Невідомий". Старенька мама чекала сина, а він спочивав в сирій землі — Невідомий. Чи так? Та ні, його імя повік буде записане на рідній землі — його кровю.

Так тихо було біля їх гробів; лиш деколи шелестів листок. Минули десятки літ, а я не вспів найти тої золотої тиші, що панували над могилами тих найкращих зпоміж нас. Мені так любо на души було. Я хотів говорити з ними, як нині я хотівби говорити з рідним братом...

Вечеріло... Я стояв і глядів на великий хрест серед ґробів Українських Січових Стрільців. На дубовім хресті терновий тризуб і напись: Героям Поляглим за Волю...

Терновий тризуб, бо тернистим шляхом перейшли вони, що боролися за нашу державність. Дорога наших героїв була терниста. Без достаточного узброєння, одіння, без помочі від нікого, з кількома набоями йшли, боронили рідної землі. В очах їх горіло бажання добути волю Україні... Летіли до бою за краще завтра як журавлі осінню відлітають у вирій. Та дорога їх була далека і чи дивно, що вони не долетіли, що крила стерли?

Героям поляглим за волю... Так вони герої; вони не вагались зложити на вівтарі Батьківщини найбільшу жертву — молоде життя... Полягли за волю, вмерли, щоби ті, що по них прийдуть, жили свобідно.

Я ішов домів. Далеко-далеко на обрію видніли освітлені проміннями заходячого сонця, Карпати. І мені причулась гуцульська трембіта, що голосила лукавому світови, що і ми маємо героїв, що їх з самої Галичини впало сорок тисяч... Причувалось мені, що та трембіта наче плакала і переказувала татові і мамі, щоби не чекали сина з війни, щоби діти не чекали свойого батька, бо він умер за Україну... Щось в горлі дусило, в очах стояли сльози... Жаль було, що стільки найкращих синів народу впало за свободу; жаль було, що їхні змагання не увінчались успіхом.

Я не міг спати тої ночі. Думи роїлися в молодій голові... Як пожовкле листя впали... Даремно впали... Та перемагали інші гадки... Ні, не даремно. Їхні трупи, їхні кости — то зерно кинене в землю. Нам тільки часом здається, що то зерно, зігниє і сліду не лишиться. Та ні! Насіння кільчиться, вутлий листок прозябає, росте і видає плід... Вогонь, що горів в очах поляглих, горить сьогодні в очах міліонів; його не згасить ніяка сила. Блаженні! Своєю кровю, пролитою за Матір, вони посіяли в народі найкращу любов. Хлібом, що родиться на землі забагреній колись їх кровю, годуються нові лицарі.

Їх могили, то народній скарб; без них ми булиб справжніми жебраками серед народів. На тих могилах, цементових хрестах, на історії і леґенді про борців - героїв виховуються нові покоління, що готуються стануги вже не як тисячі, а як міліони до нової боротьби за ту велику Ідею Визволення, за яку вони зложили юні голови. І прийде час, що згадаємо їх у Вольній Сім'ї.

Олекса Яр.

Галифекська пристань претендує, що її портові оплати є найнижчі на атлянтійськім побережі.

—o—

Національні (державні) ліси в Злучених Державах занимають простір, що виносить понад 162,000,000 акрів.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

Вплив Комунізму на Европейські Краї

По першій світовій війні й по доверщенні комуністичної революції в Росії всі европейські народи знайшлись у постійній загрозі з боку комуністів і їхньої матеріялістичної науки. Підсичувані й оплачувані Москвою комуністичні демаґоґічні гасла викликували по ріжних европейських краях, зокрема в нижчих суспільних сферах, небезпечну політичну гарячку і заставляла кожний нарід матись на бачності. В кожнім закутку Европи, не згадуючи вже інші краї світу, відбувались внутрі гарячі ідеольоґічні дебати. Стирались зо собою — ідеалізм з матеріялізмом, релігія з атеїзмом, патріотизм з марксівським соціялізмом, націоналізм з клясовим інтернаціоналізмом і т. п.

Водночас в Европі відбувалась давня боротьба, а саме, боротьба одних народів з другими, за „місце на світі", за кращу міжнародню позицію, за певність свого народу, за сирівці, чи інші державні інтереси. Ці дві битви перемішувались викликували в головах і серцях людей ріжні спантеличення. В Італії ідеольоґічна боротьба закінчилась синтезою соціялізму і націоналізму, матерялізму і націоналізму. Так повстав італійський фашизм. Подібне сталось в Німеччині, де зродився націонал-соціялістичний рух, чи просто націзм. Кожна нація шукала за синтезою противорічних ідеольоґій. Але повстання тих нових синтез не припинювало дальшої ідеольоґічної боротьби. Нові ідеольоґічні новотвори змагались між собою ще завзятіше, ніж їхні предтечі.

В той час, як ріжні ідеольоґи, публіцисти, суспільні провідники і реформатори бомбардували широкий загал поглядами, засадами, ідеольоґіями, психольоґічними наставленнями, всілякими „ізмами" — державна політика кожного народу по давнім звичаю пробувала в заграничній політиці здобути для свого народу найкращу позицію. Одні народи спрягались з чужими народами так, як це було їм найвигідніше з міжнародного боку, а не так, якби веліла їм внутрішня ідеольоґія. Франція звязувалась з Совєтами, Британія кокетувала Італію, опісля навіть Німеччину. Гітлер звязувався зо Сталіном. Британія і Франція тоді таврували Сталіна, але нині його хвалять. Гітлер і Мусоліні, що впродовж двох років приязни зо Сталіном почали були говорити про подібність комунізму і фашизму, тепер ведуть „хрестоносний похід" проти Сталіна, „загрози західньої цивілізації". Про менші „риби", як ось Финляндію, Грецію, Портуґалію, які заплутувались раз у цей, а раз у той табор, без найменшої уваги на ідеольоґічний поділ, вже не будемо згадувати.

Заграничне політика все мала великий вплив на внутрішню ідеольоґічну кристалізацію всіх країв, з виїмком анґльо-саксонських. На останніх чужа ідеольоґія мало впливала. Союз Франції з Совєтами дуже зле відбився на внутрішній французькій ідеольоґічній кристалізації. Бо разом із тим союзом комуністи скріпили в Франції свої впливи. Заприязнившись з Совєтами французькі публіцисти, політичні провідники і письменники почали малювати Совєти в приязнім світлі. Малюючи їх, вони вибілювали большевизм і його методи. Вони говорили, що большевицька система, оперта на матеріялістичній, безбожницькій і протипатріотичній ідеольоґії не є нічого лихого; нема що лякатись такої системи, бо попри свої лихі сторони, вона має багато добрих; автім, котра система на світі не має лихих прикмет? — питали явні і закриті свідомі і несвідомі французькі приятелі московського большевизму.

Вслід за тим комунізм в ярко червоній і рожевій формі почав розкладати французьке суспільне життя. В французькім парляменті було кількадесять явно комуністичних послів, а пару сот таких, що поблажливо дивились на комунізм. Французька нація, хоч не приняла комунізму, але втратила тверду віру в свої старі політичні і національні вірування і знайшлась в запомороченім стані сумнівів та непевности. В тім стані застукала її німецька мілітарна машина.

В анґльо-саксонських колах, зокрема в Анґлії, загранична політика мала і має цілковито відмінний вплив на внутрішню ідеольоґічну кристалізацію. Коли Анґлія спрягається з якоюсь чужою державою, в якій внутрішний лад відмінний від анґлійського, вона не вибілює того ладу в той спосіб, що каже, що його основні засади не є такі погані. Вона вибілює чужий лад у той спосіб, що приписує йому ті засади, які в Анґлії панують. В Анґлії, крім малої горстки здекляррованих комуністів, ніхто не вихваляв комуністичної матеріялістичної ідеольоґії, політичного деспотизму, релігійної нетолеранції, заслань, розстрілів і т. п. Навпаки ті речі гостро таврували не лиш аристократичні анґлійські верстви, але навіть робітничі. Робітничі анґлійські юнії нераз ухвалювали гострі резолюції проти Совєтів. Подібно робили і роблять американські робітничі орґанізації.

Але як Совєти стали тісним союзником Анґлії, ми бачимо там, (а також в Америці) певну зміну у відношенні до Совєтів. Бачимо бажання вибілювати большевизм. Одначе, як сказано, те вибілювання відбувається цілковито інакше ніж в Франції. Ні в Анґлії, ні в Америці, ніхто не похваляє засад большевицького режіму, тільки багато осіб нині старається причепити большевицькому режімови ті прикмети, які має анґльо-саксонська демократія. Еврил Гаріман, голова американської місії до Москви, передав по радіо своїм землякам, що Совєти і сам Сталін стали націоналістичні і не думають про ніщо інше, а тільки про націоналістичну Росію. Президент говорить, що в Совєтах є свобода віри, бо совєтська конституція під тим оглядом дуже подібна до американської конституції. Анґлійські ґазети, які нині переповнені похвалами про Совєти, кажуть, що совєтський вояк завзято бореться, щоб врятувати перед жахливим ворогом „святу Росію". Одним словом, анґльо-саксонські краї, замісць всякати в себе большевицькі засади і комуністичну ідеольоґію, „зближуються" до Совєтів в той спосіб, що прищеплюють большевикам ті засади, якими вони сами відзначаються, та які вони люблять.

В поступованні анґльо-саксонінів і, наприклад, французів, є величезна ріжниця. Перші поступають далеко розумніше від других. Вони не розточують души свойого народу чужими ідеольоґіями. Коли треба їм спрягтись з большевиками, вони це зроблять. Але комунізм вони далі держать здалека від своїх берегів і кажуть, як це на днях сказав згадуваний вже Гаріман, що „американська поміч Совєтам цілком не змягчує американського ворожого відношення до комунізму".

В Анґлії комуністичні ґазети далі заборонені, хоч на кожному кроці можна побачити совєтський серп і молот. Але цей знак в очах анґлійців вже не уявляє собою підривної інтернаціональної комуністичної роботи, тільки завзяття совєтського вояка, який пристрасно любить свою батьківщину і обороняє її своїми грудьми перед німецькими наїзниками. За двайцять кілька літ своєї роботи комуністи в Анґлії здобули в парляменті ледви два місця. Такий малий вплив чужих ідеольоґій на інтеґральність анґлійської души! Не диво, отже, що Анґлія в такий мужній спосіб ставить опір Німеччині, хоч інші демократії, які улягли впливам комунізму, розвалились від першого урару.

Коломан Міксат.

Шляхотське Гніздо

(2)

— Таж той дідусьо буде тут також у довгі зимові вечорі.

— Дякую гарненько! — засміявся Карло. — Відколи знаю його, говорить лише про битву під Пісками.

— Той дідусьо буде для Міліци справжнім скарбом.

— Я чекаю лише на те, щоби віддати їй його. Та до того треба мені Міліци.

— За це не посваримося. Можеш собі взяти її, коли схочеш.

Друга гостина.

Само собою кілька днів опісля відбулося весілля.

Карло відвіз Міліцу до Ґерей, а я переселився до Пешту, та не чув нічого про них.

Минув цілий рік, заки я рішився відвідати свояків у Ґерей. І дійсно одного гарного ранку станув я у воротах замку з валізкою та пледом.

— Чи пан дома? — спитав я наймички, що була в хаті.

— Дома, та ще не зодягнені.

— Що? В десятій годині?

— Колиж мають лінюхувати — відповіла хитро — як не тепер у медовий місяць?

— Ну, дитино, то в них якось задовго тревае той медовий місяць. Таж уже рік, як вони одружилися.

Дівчина всміхнулася злобно.

— О, то ви, пане, добре вибралися! Таж то чотири дні від весілля!

— Не говоріть дурниць.

— У суботу взяли шлюб, а сьогодні вівторок.

— Добре, та я говорю про пана Борота.

— Я також.

— Досить уже. Прошу поглянути, чи можу ввійти.

За хвилинку сказала:

— Прошу.

Якісь зовсім мені незнакомі сиділи при сніданні. Дві постарші жінки, молода жінка в білім, мережковім ранішнім плащі та бородатий мущина.

— Чим можу служити? — спитав.

— Я хотів би говорити з господарем дому.

— То я господар.

— З паном Борот, — додав я.

— Так, то я.

— Ви? — видушив я збентежений. — Це... перепрошую дуже, одначе... що я хотів сказати? З паном Борот, що оженився з моєю своячкою Міліцою.

— То був якийсь інший Борот.

— Ні, ні, той Борот із Ґерей, Карло Борот.

— Ах, Карло! Я чув про нього, та я не знаю його особисто. Я називаюся Юрій Борот, а.. з ким маю приємність?

— Іштван Бібіть.

— Бібіть! Ну, то розгостіться тут! — сказав. — Я знаю твою родину дуже добре. Правда, ви походите зі Саболешу? Каспар Бібіть то був мій найліпший приятель. Ну, то гарно. Давати тут крісло! Ти певно не снідав. Це моя теща, пані Рінґова, а це теща моєї жінки, мадам Монфор, банкирова з Відня, а це моя дорогенька жінка, Марія **ностра**, бо той тиждень належить до нас усіх. Колиж мама й теща відідуть, Марія буде вже лише **меа**.

Той слабий жарт так розвеселив його, що захопив і мене за собою.

— Бачиш, — говорив дальше — забуваєш помало, що ти впав до іншого Борота. Я тебе відсіля не пущу так легко.

— Мені все здається, що ви з Карлом жартуєте з мене і я чекаю, коли він тут ввійде.

Перебив мені скоро та сказав майже сердито:

— Лишім це. Пеш каву чи чай?

— Таж то смішне, прошу тебе, де вони можуть бути?

— Відкіляж мені знати це! Мабуть живуть іще, коли не померли.

— Ти купив цю посілість?

Обурений подав мені тарілку з шинкою.

— Може покушаєш шинки? Ага до речі, то ти живеш у Пешті? Самособою, буваєш у касині. Як високо там грають?

— Не знаю, бо... — заікувався збентежений — бо не читаю цін збіжжа.

Він глядів на мене здивований тією недорічною відповіддю, а я засоромлений ледви відірвав очі від посудини та накриття. Ті самі герби, що за часів Карла, а до того перед вікном пересунувся старий резидент Антош. Це мене збентежило до решти.

— То тут є ще той резидент? — спитався я здивований. — Він не згадував тобі нічого про Карла?

Юрій похитав головою та сказав зїдливо:

— Я вже питав Антоша, та він усе говорить про цю нещасну битву біля Пісків.

Я згадав йому того дня ще кілька разів про Карла та мені здавалося, що за кожним разом лице насуплюється йому.

Гарна Марія **ностра** вмішалася раз також до балачки.

— Про кого ви говорите?

— Про нікого, серце.

(Кінець буде).

Маляйський архипеляґ має бути найбільшою групою островів на світі. Він включає такі острови як Суматра, Ява, Борнео, Целябес, Нова Ґвінея, Філіпіни і багато менших острівців.

АНТАНАС СМЕТОНА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — В коротці сюди має прибути пан Антанас Сметона, президент Литви, щоб тут виголосити своїм землякам литовцям відповідну промову. Можливо, що при тій нагоді буде говорити й до американців (пан Сметона говорить і по анґлійськи).

НА РІЖНІ ТЕМИ

КОАЛІЦІЯ.

У своїй промові зприводу річниці большевицької революції сказав російський диктатор Сталін:

„Я можу сказати з певністю, що коаліція Злучених Держав, Великої Британії й советського союзу є дійсністю".

„У Злучених Державах і в Великій Британії проти цих слів не протестовано, а з цього можна робити висновок, що й американський і британський уряд приймають цю саму певність.

НАПОЛЕОН І ГІТЛЕР.

У цій промові Сталін пригадував на націвське порівнювання Наполеона з Гітлером. Одначе, Сталін думає, що порівнання не є справедливе для Наполеона, бо, мовляв, Наполеон воював зо силами поступу проти сил реакції. Зате Гітлер воює зо силами реакції проти сил поступу.

„Ню Йорк Таймс" звертає увагу, що такий аргумент одною стороною повертається проти Сталіна: коли Наполеон воюючи зо силами поступу проти російського царату, був в Росії розбитий, яка доля жде там Гітлера, воюючого зо силами реакції?

ЯКІ?

Клеймуючи реакційний характер націстичної окупації европейських країв, Сталін сказав, що націсти позбавили елементарних демократичних свобід народи всіх окупованих ними країн, а в тому числі населення советської України.

Що населення України під німецькою окупацією не має „елементарних демократичних свобід", це правда, але які елементарні демократичні свободи воно мало до окупації? Це повинен був Сталін сказати.

МОЖЕ ХТОСЬ НАВЧИТЬСЯ.

Вичисляючи народи окупованих націстами країв, Сталін говорить про: чехів, словаків, поляків, норвежців, данців, голяндців, бельгійців, французів, сербів, греків, українців, москалів (певно „русских").

Зо становища голови російської держави замітний вислів. Ще більше замітний, коли його зрівняти з висказами фірера німецької держави, котрий говорив про українців, коли збирався при їх помочі розбивати Чехословаччину, Польщу, Росію, а з того часу призабув...

ЧИ БУДЕ ДРУГИЙ ФРОНТ?

У цій самій промові Сталін заповів, що нема сумніву, що незадовго буде створений другий фронт проти Німеччини.

Під першим фронтом він розуміє цей фронт, на якому бються проти себе німецькі й російські війська. Отже під створенням другого фронту можна розуміти хіба одно: що десь в Европі зявиться велика армія, котра заставить Німеччину післати туди велику силу війська.

На якій основі це говорив Сталін, коли Америка й Англія, як це стверджує наприклад „Ню Йорк Таймс", не мають навіть догідного способу посилати Росії таку поміч у засобах, яку вони хотіли би?

ГІТЛЕР ЧИ НІМЕЧЧИНА?

У своїй промові Сталін постійно говорить не про Німеччину, а про Гітлера.

Це зрештою часто роблять американські й англійські провідники.

Та чи розумно це робити? Що буде, як власне Німеччина почне мирну кампанію, нібито усунувши Гітлера?

ДО ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СОЮЗОВОЇ ПРАЦІ ПО ОКРУГАХ

На кожних Союзових зборах ставлять запити:

Як організувати нових членів?

Чи організувати нашу молодь?

Питання це ставлять так, наче б можна найти таку певну формулу, якою можна притягати людей до організації без ніякого зусилля.

Отже такої сталої форми на організування членів чи молоді нема. Такі організаційні правила творить само життя. І тому вони в кожній місцевості чи в окрузі будуть мати свої окремішності.

Ці окремішності можна віднайти тільки на основі пізнання самого життя наших людей: фармерів, шахтярів, міських робітників і т. д.

Безперечно такі студії вимагають багато праці і можна їх виконати тільки в поодиноких округах У. Н. Союзу.

Візьмемо на приклад філядельфійську округу, що обіймає колесо, замкнене містами Трентон — Потстави, Ковтсвіл, Честер та Мілвіл, себто обіймає три стейти: південну часть Ню Джерзі, західну Пенсилвенію, та північну частину стейту Делавар. В Ню Джерзі велика часть наших членів це фармери та фабричні робітники. Це саме є в стейті Пенсилвенія та Делавар.

Колиб глибше вивчити всі господарські ціхи наших членів в цій окрузі, то щойно тоді ми зрозуміли́б, яку велику господарську силу вони собою уявляють.

А колиб нам після цього вдалось скермувати цю силу на взаїмну допомогу, то наше організаційне питання булоб розвязане.

Тоді не булоб одної родини в нашому окрузі, яка не булаб вповні членом У. Н. Союзу.

Щоб перевести такі студії, треба повної співпраці усіх відділів, а зокрема секретарів.

Один визначний британський журналіст сказав нам, що ми програли визвольну війну тому, що провід не розумів господарських потреб нашого народу.

Програють організації, бо бротьбу і ці організації, які не будуть старатись зрозуміти господарських потреб своїх членів.

Як переводити такі господарські студії — про це другим разом.

Д-р Володимир Галан,
головний контрольор У. Н. С.

Швайцарія зробила реквізицію багатьох готелів для мілітарних цілей.

Назву Сіяму перемінено в 1939 р. на Тайлянд, яка то назва означає „край вільних людей".

ЩО ДУМАЮТЬ У КАНАДІ ПРО ВИСТУП У. Р. СОЮЗУ З КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ?

Канадійський часопис „Український Голос", що постійно ставився особливо прихильно до У. Р. Союзу, помістив в числі з 5. листопада б. р. таку статтю:

Український Робітничий Союз утік від політики.

Екзекутива української асекураційної організації в Зединених Державах, Українського Робітничого Союза, оповістила в своїм органі „Народна Воля" з 25. жовтня довгу заяву про своє виступлення з Українського Конгресового Комітету, що обєднував чотири українські асекураційні організації, які знов обєднують майже ціле українське населення Зединених Держав.

Виступлення Українського Робітничого Союза з Українського Конгресового Комітету можна було ожидати ще від весни, 1941, коли то відбулася конвенція цеї організації і на ній перемогли комуністичні та півкомуністичні елементи, яким не до смаку було, що ця організація, хоч має сильну політичну радикальну закраску, то все таки держала виразну українську національну лінію. Виступлення з Українського Конгресового Комітету не очевидна уступка екзекутиви організації для комуністів, які не чуючися доволі сильними, аби перемінити Український Робітничий Союз в комуністичну організацію, старалися тимчасово переперти бодай ніби компромісову пропозицію, аби організація держалася здалека від політики та не мішалася в старокраєві справі. Заява екзекутиви якраз це й заповідає, добираючи аргументу, що нагадує героя одної казки, який говорив: „Не вмію ні читати, ні писати, а мене хочуть царем обібрати". Ось власні слова екзекутиви: „Виконавчий комітет нашої організації складається з майнерів, що працюють в копальнях вугля, і двох секретарів, що постійно зайняті Союзовими справами. Ми не маємо ніякої можности стежити за українськими політиками в Америці — хто до них зголошується і до кого вони. Не маємо можности перевірювати їх знання політичних справ і людей та контролювати їх відповідальність". Іншими словами можна би було сказати: Ми на політиці не розуміємося, ради собі з нею дати не можемо, отже й вмиваємо від неї руки. Та такого рода оправдання можна розтягнути й трохи щирше. Можна прим. сказати й це: На асекурації не розуміємося, не маємо відповідного образування, аби провадити асекураційну організацію, отже вмиваємо руки й від асекурації. Екзекутива Українського Робітничого Союза цего вже не говорить, бо з урядами в Українськім Робітничім Союзі є звязана досить добра платня, не так як в Українськім Конгресовім Комітеті.

Зрештою екзекутива Українського Робітничого Союза поставила на перше місце між причинами свого виступлення не те, що на політиці не розуміється, а таки цілком політичну подію. Показується, що департамент справедливости Зединених Держав звернув на те увагу, що публіцистичне бюро в Вашингтоні „Коломбія Прес Сервис" мало звязки з німецьким агентами. В бюрі був трус, забрано з нього всі документи. В звязку з тим був також арештований в Ню Йорку дуже відомий німецький пропагандист — Джордж Сильвестер Фірек. Одначе для екзекутиви Українського Робітничого Союза найважніше те, що коли свого часу відбувався Український Конгрес в Вашингтоні, то розголошення того конгресу було віддане якраз фірмі „Коломбія Прес Сервис". Сама про себе це вже неприємна справа, хоч, поки судова розправа не відбулася, не можна певно сказати, що „Коломбія Прес Сервис" провинилася тим, що мала звязки з німецькими агентами; як мала, то чи мала їх вже в пору Українського Конгресу; а як і тоді мала, то чи сам факт наймлення цеї фірми для розголошення мав щось спільного з німецькою пропагандою. Годіж підозрівати, що всі, хто тільки мав коли яке діло з цею фірмою, були звязані з німецькою пропагандою і перебирали відповідальність про яку не знали. Екзекутива навіть за таку її діяльність, Українського Робітничого Союза, приймаючи участь в Конгресовім Комітеті, приняла на себе також бодай частину відповідальности за заангажування „Коломбія Прес Сервис" до розголошення конгресу. Та вона ласкаво скидає з себе всю відповідальність на когось другого і потішає себе тим, що очиститься від всяких підозрінь через саме виступлення з Конгресового Комітету і публичне розмазання неприємної справи.

Заява екзекутиви Українського Робітничого Союза про її виступлення з Конгресового Комітету — це один з документів, за які українцям треба соромитися.

З нагоди заяви Українського Робітничого Союза подає „Свобода" ще такі історичні подробиці: „До Конгресового Комітету з рамени У. Р. Союза входили такі представники: Мирослав Січинський, Володимир Левицький, Степан Корпан, Теодор Миник і Ярослав Чиж. По останній конвенції У. Р. Союзу екзекутива цеї організації повідомила Конгресовий Комітет, що представниками У. Р. Союзу в Комітеті є такі особи: Петро Дучак, Методій Бадан, Михайло Дорош, Степан Корпан і Теодор Миник. Всі вони були на нарадах Конгресового Комітету в Ню Йорку й погодились однозгідно на те, щоб Конгресового Комітету не розвязувати, а переорганізувати його в такий спосіб, щоб він міг продовжувати таку діяльність, яка не нарушує інтересів головних запомогових організацій, які входять у склад Конгресового Комітету. Теперішня заява виконавчого комітету У. Р. Союзу є кроком повзятим без порозуміння з іншими головними запомоговими організаціями".

„Свобода" також оповідає, що з нагоди виступлення екзекутиви У. Р. Союза з Конгресового Комітету большевицькі „Українські Щоденні Вісти" помістили велику передовицю, в якій витають цей її крок. Розуміється!

СЕНАТОРКА ГЕТІ КАРЕВЕЙ з Арканзасу, що при голосуванні заявилася за відкликання закона про невтральність, недивлючися на те, що вона має двох синів офіцирами в американській армії.

Робити комусь добро, значить робити те, що приносить людині найбільше щастя. Якщо робите добре людині, ніколи за те не памятайте; якщо хтось зробить вам добро, ніколи за те не забувайте.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252., відбудуться в неділю, 16. листопада, в годині 12:30 в полудне, в парохіяльній гали, 1944 Ірі улиці. Обовязком є всіх членів бути приявними на цих зборах. — І. Мегас, предс.; П. Хомин, секр. рек.; І. Сливка, кас.; М. Батюк, секр. фін.

ТАМАСТОН, КОНН. — Тов. Українська Січ, відділ 421., відбуде місячні збори 16. листопада в 8. годині вечером, в Українській Галі на Проспект ул. Проситься всіх членів прибути на збори, бо то не вистарчає лише бути членом; треба брати участь в кождих місячних зборах, щоби наочно переконатися, як наше товариство розвивається, чи робить який поступ. Ми всі повинні памятати, що зближається важна хвиля для українського народу і ми не сміємо говорити, що без мене обійдеться. Всім, як один, нам треба братися до праці. — Й. Шеремета, предс.; М. Шипінька, кас.; П. Чесьнік, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350., відбудуться в неділю, 16. листопаду, в годині 4. пополудні, в церковній гали на Грінвіч Еве. Збори змінено на годину скорше через те, що буде зараз по зборах спільна вечеря. Проситься всіх членів і членниць, місцевих і позамісцевих, прийти точно на означений час, бо є важні справи до полагодження. В ту неділю по Сл. Божій відправиться Парастас за померлих членів і членниць. Є обовязком кожного члена прийти до церкви на Парастас. Проситься не забувати за нових членів. — Василь Карий, предс.; Василь Блащук, кас.; Ілько Михайлишин, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОН. — Збори Тов. Любов, від. 370., відбудуться в неділю, 16. листопаду, зараз по Сл. Божій, в церковній гали, 127 Парк ул. Припоминається, щоби всі члени були начас, бо є важні справи до полагодження, як справа обіду на Тенксгівінг Дей. — П. Волянік, пр.; К. Стасюк, кас.; М. Сампара, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Чергові місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 5., відбудуться в суботу, 15. листопаду, в домівці У. Д. Клюбу, 31-14 Гренд Еве., Асторія, Л. Ай., в год. 7:30 вечером. Плачення членських вкладок в годині 7. перед зборами. Пригадується ще раз усім таким нашим членам, чи членицям, котрі з „засади" вже стоять у нашому відділі постійно на „кредит", аби по змозі постаралися уже раз вирівнати до нашої місцевої каси усі свої належности. — За уряд: В. Врублевський, предс.; А. Климишин, скарб.; Михайло Беля, секр.

БОРОТЬБА ФІНЛЯНДЦІВ ПРОТИ БОЛОТА. — Фінські війська на російському фронті в Карелії. Каже німецький цензор: „Занедбані російські дороги представляють одну калабаню".

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну з українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Віндзор, Онтеріо, Канада. — Товариство ім. Ю. Головінського, від. 341. У. Н. Союзу, закупило пять примірників „Історії України" М. Грушевського, які призначено ось так: по одному примірникові до двох місцевих бібліотек, один примірник для бібліотеки державного парляменту в Оттаві, один для місцевого щоденника „Віндзор Дейлі Стар", а один примірник для відділу.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

DEFENSE BONDS QUIZ

Q. When will the "drive" to sell Defense Savings Bonds begin?

A. There will be no "drive." Many people think of the Defense Savings Program as like the Liberty Loan campaigns of the first World War, which were conducted for stated periods to raise specific quotas. The Defense Savings Program is a long-range, continuing effort to stimulate the public to buy more and more Defense Bonds and Stamps month by month, and is essentially a program to promote mass saving, as well as to provide money for defense.

Q. Are Defense Savings Stamps sold at retail stores exchangeable for Defense Savings Bonds?

A. Yes. They are the same as Stamps on sale at post offices elsewhere.

NOTE.—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at retail stores.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ТОРОНТО, ОНТ.

Відбулися Союзові Збори чотирох відділів У. Н. Союзу.

В неділю, дня 26. жовтня 1941. р. відбулися Союзові Збори чотирох відділів Союзу в Торонто, Онтаріо. Відбулися вони в домі УНО під числом 300 Баторст улиця з великим успіхом, бо не лиш самі союзовці були на них присутні, але й було багато таких симпатиків, які думають стати самі членами в скорому часі. Судячи по цих Зборах, можна сміло сказати, що дворічна Союзова праця лише в місті Торонто принесла величаві успіхи для Союзу взагалі, а українців у Торонто зокрема. Коли додамо ще всі ці численні відділи в провінції Онтаріо й Квебеку, то обличчя наші з радости усміхнуться, а всміхнуться тому, бо кілька тисяч долярів кожного місяця вже йдуть до своїх рук. А це неабияка перемога!. Бо саме тим переводимо практично в життя наше гасло „Наша сила в нас самих". Український Народний Союз, з його понад шість-міліоновим майном, що зростає з кожним днем, як і з десятками тисяч членів, є тою силою, яка помагає розбудовувати наше господарське і культурне життя.

Збори получені з концертовою програмою.

Збори ці були получені з гарною концертовою програмою, яку дали відділи 469 і 432. Хор греко-католицької парохії, при якому й приміщується відділ 469, відспівав такі пісні: „Учітеся, брати мої", „В гаю зелененькім", „Єднаємось діти України", „Не пора" й „Боже щасти". Орхестра МУН, тобто молодечої организації УНО, при якій приміщується відділ 432, відограла „Українську Думку" й „Сміло брати". Учениці гри на скрипках учительки панни М. Яворсопранові соля виконали п-на Д. Квас виконали свої соля під рясні оплески. Вокальні сопранові солявиконали п-на А. Сеник, „Веснівку" й п-на О. Сотник дуже гарну пісню, якої імени не пригадую. Також гарно відспівали свій дует-пісню „Не щебечи соловейку" панни А. Чайка й О. Сотник. Хором управляв п. П. Петрушинський, а орхестрою д-р Я. Козарук, учитель Рідної Школи при філії УНО в Торонто. Акомпаніювала для хору, орхестри й всіх солістів та дуету учителька музики п-на М. Яворська. Всім, які брали участь в концертових точках, складаємо щиру подяку, бо й вони причинилися своєю працею до доброго успіху наших Союзових Зборів.

Промова Головного Секретаря

Вступне слово говорив п. В. Гірняк, предсідник Союзових Зборів. В короткій своїй промові вияснив він причину скликання тих Зборів, представляючи присутним союзовцям і симпатикам їх головного секретаря п. Галичина, а відтак покликав його до слова. Появу на сцені головного секретаря У. Н. С., п. Д. Галичина, привітали всі присутні спонтанічними оплесками.

Головний секретар доказував у півторагодинній промові річевими, гарними та цікавими прикладами, яку то велику працю поробив Український Народний Союз за минулих чотири роки. Усе було таке цікаве, що всі із запертим віддихом слухали його. Вияснив він з докладною точністю, як багато поміг Союз українському народові взагалі не лише своєю фінансовою допомогою, яка вже дійшла сотень тисяч, але й також культурною працею від самого початку свого існування. Казав він, що Союзова праця не ограничується лише до асекураційної ділянки, чи допомогової в часі каліцтва й тяжкої недуги, але йде вона так далеко, як піднесення всього нашого економічного й культурного життя в американському й канадійському краях. Та й не тільки тут, але й піти так далеко, щоб можна в потребі помогти нашим братам і сестрам на рідних землях не тисячами, а міліонами, як робили в минулому й роблять зараз це інші народи. З видавання невеличких книжок-брошур Союз дійшов до того, що видав „Історію України" в англійській мові, фінансував лекції про Україну та її культуру й мистецтво в найбільшому не лише американському, але й цілому світі університеті. Та чи лише це? Хто взяв на себе відповідальність і поміг українському громадянству Злучених Держав Америки представити культурні, мистецькі та інші цінності нашого народу тому кілька років на Світовій Виставі в місті Ню Йорку? Хто помагав зводити боротьбу за право чистої української мови з ріжними агентурами наших відвічних ворогів? Хто боровся і вбив раз і на все москвофільські течії, які колись були фінансовані білою Москвою, а тепер червоною тільки на те, щоб „обрусити" всіх українців: „малоросів", „галічан" і „карпаторосів"? Хто помагав, навчав і закликав усіх українців боротися, демонструвати й протестувати проти всіх насильств, якого допускались над нашим народом на рідних землях наші люті вороги? Хто вносив протести на руки ріжних урядів, включно з американським тоді, коли міліони нашого народу гинули від голоду, штучного голоду, а з ним і від ріжних пошестей під „батьківською опікою" червоного сатани? Хто закликав до протестів тоді, коли „відважні лицарі" одного „паньскего рицерства" пацифікували наших безборонних людей на західно-українських землях? Хто помагав родинам по погибших в польських тюрмах? Хто помагав нашим героям-інвалідам?... Щоб відповісти на всі ці питання, то правду вкажемо лише тоді, коли припишемо львину частину Союзові та його членам, які доходять числа 40 тисяч!...

Після цього п. Д. Галичин перейшов до того, як багато поміг Союз своїм членам тоді, коли такої помочі вони потребували. Скільки тисяч дав він для студіюючої молоді, скільки для спортових товариств, школам, орхестрам та їм подібним установам. А давав він все це лише тому, бо таке завдання поставив собі Союз у початках свого организування й тому всецíло зараз і в майбутньому буде придержуватися його. Тому, то, казав він, український народ в Злучених Державах і Канаді повинен обезпечувати себе в першій мірі в У. Н. Союзі й тим самим зробити з нього велику й багату не в десятки а сотки міліонів інституцію, яка в міру свого зросту й підноситиме наше суспільне життя під кожним оглядом на все вищий та вищий щабель.

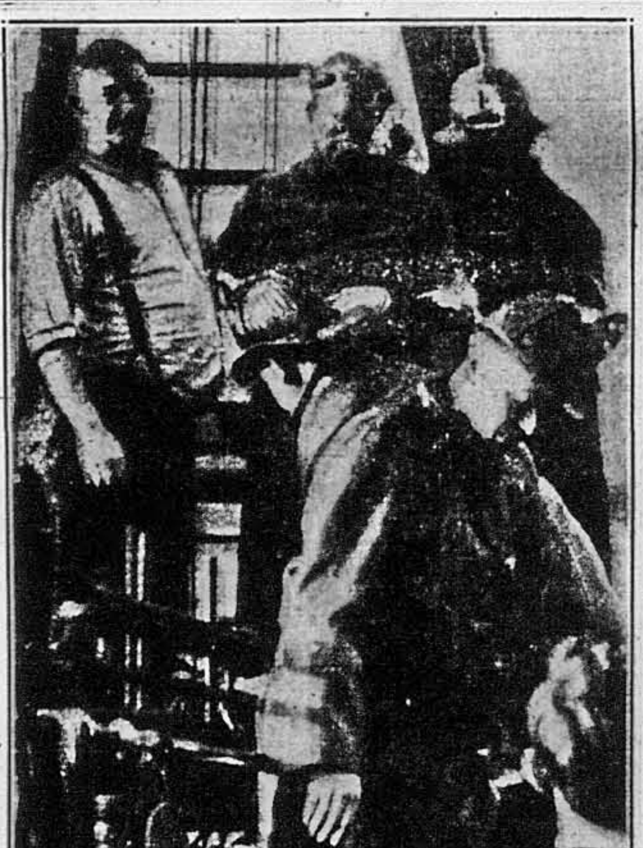
Спинився був п. Галичин на виясненні діточих грамот, спеціяльно на клясах 4 і 5. Порівнював він їх з іншими асекураційними грамотами великих та багатих уже компаній, але всі вони в порівнанні з тими, які XX. Конвенція ухвалила, ніяк не рівнаються. Кожна з них дороща й немає тих привілеїв, які мають Союзові. А сталося все це лиш завдяки ведення доброї та плянової господарки головного уряду УНС в минулих і теперішних часах!

Після промови, яку закінчив п. Д. Галичин під рясні оплески, були питання, на які відповів він добре й річево, як і перед тим говорив.

Союзові Збори закрив п. В. Гірняк подякою в першій мірі головному секретареві за його так цінну промову й приїзд до Торонта, а відтак всім членам, симпатикам, хористам, панам дириґентам і всім тим, які брали чинну участь в програмі. Гимнами „Боже щасти" й „Не пора" закінчено святочно наші перші такого рода в Торонті Союзові Збори.

Вечором, на представленні підчас перерви, попросив п. Гірняк знову п. Галичина до слова. Понад 900 людей, багато з них свіжих, знову почули цікаву промову п. Д. Галичина. Вечором була вона вже більш пристосована до віча, а не до зборів, як мало це місце днем. Закінчення її було: Вступайте в члени Українського Народного Союзу й тимсамим будуйте життя нашого народу на землях Вашингтона й Канади вільним, багатим і від нікого економічно незалежним!

В. Г-к, секретар.

БАТЬКО ВРЯТУВАВ СИНА. Едвин МекІнтайер (на світлині, молодий мужчина, в середині) вдерся на 150-стіп високу вежу моста в Питсбургу, Па_1_та збирався з неї скочити. Покликано пожарників, а в одній з пожарних компаній служить батько молодого десперата. Батько поліз по драбині до сина, став його намовляти покинути свій намір самогубства й звів його вниз.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Вільних Козаків, від. 316., відбудуться в четвер 13. листопада, в Народнім Домі, 831 Джозеф Аве., в годині 8. ввечір. Проситься усіх членів прибути на означений час. Буде номінація на уряд на рік 1942. — П. Ковгун, голова; М. Луцишин, кас.; В. Іванців, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 369., відбудуться в неділю, 16. листопаду, в годині 5:30 в вечір в гали церковній. Проситься всіх членів прийти на означений час. Пригадується тим членам, що довгують за місячні вкладки до братської каси, щоби старались заплатити сечо місяця, бо час зближається до річних зборів і ми мусимо висилати кожного місяця повну суму. — І. Климишин, предс.; С. Новацький, кас.; М. Куба, секр.

ЛОРЕЙН, О. — Тов. Український Народний Союз, від. 50., відбуде збори 16. листопада, в годині 1. пополудні в гали, 2545 Іст 33 Стр. Проситься членів прийти на збори. — М. Шепчик, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 220., відбудуться в суботу, 15. листоада, 7:30 вечером у парохіяльній сали, 4950 Савт Павліна стр. На програмі є багато справ до вирішення ще перед річними зборами. Довгуючих членів просимо вирівнати місячні вкладки. Наколи у Вас є діти нище 15 років, можете їх записати до У. Н. Союзу на суму $1,000.00 на 20 літ посмертне або готівкою, місячні вкладки дуже дешеві. Багато із нас вижидало таких грамот, роками. Тепер вже маємо! Також не зволікаймо, а записуймо дітей заки ще їм не минуло 15 років. Слово до родичів: Чи Ваші діти мають знання про державу, з якої ми прийшли? На нашу думку певно що ні, а якщо знають то дуже мало. Отож подбаймо, щоби у кожній хаті була Історія України М. Грушевського в англійській мові. Це буде цінний дарунок для дітей на Рождество Христове, а нашому народові на славу. Замовлення і гроші приносіть наперед. Зробіть це ще на самих зборах. — За уряд: В. Саґан, предс.; Г. Гаврилюк, кас.; П. Жовнірчак, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Сестрицтво Н. З. П. Діви Марії, від. 112., буде мати свої збори в неділю, 16. листопаду, зараз по Службі Божій там де кожного місяця. Просимо всіх членицт прийти і заплатити свої вкладки. Також пригадуємо довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглі довги, бо щоби не прийшло до того, що треба буде суспендувати. Просемо старайтеся всі прийти на збори. — За уряд: Марія Ліско, предс.; Катерина Ґабрівська, фін. секр.; Зофія Лазука, касієрка; Домінійка Романович, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Збори Тов. ім. Івана Франка, від. 83., відбудуться в неділю, 16. листопаду, в год. 1. пополудні під числом 847 Н. Френклин улиця. Проситься членів прибути на ці збори та вирівнати свої вкладки, бо в місяци листопаді буде замкнення рахунків за цілий рік, щоби не перетягати старих довгів на будучий рік. С. Чорномаз, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Сестр. Благовіщеня, від. 125., відбудуться в неділю, 16. листопаду, в годині 12:30 сполудня в парохіяльній гали, Оклей і Райс ул. — А. Васильовська, предс.; О. Оленець, кас.; І. Подола, секр.

АЛЕНТОВН, ПА. — Місячні збори Бр. св. Арх. Мих., від. 147., відбудуться в неділю, 16. листопаду, в парох. гали, 803 Фронт стріт, в 2. год. пополудні. Просимо членів прийти на означений час та вирівнати свої вкладки, бо на другий місяць відбудеться контроля. Також ми не хочемо, щоби були наріканя. Довгуючі члени як не заплатять своєї вкладки до 25. будуть суспендовані. Це відноситься до родичів за діти. Вписуйте свої діти до У.Н.С. Маємо тепер 5 кляс і є багато таньші від хотькотрих іншуренц. Памятаймо родичі, що діти наша будучність. — За уряд: Й. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ЯК ТАМ МЕНІ ВЕДЕТЬСЯ?—Скільки разів наступить перерва в фільмуванні історії Тарзана, Джані Вайсмилер, що грає Тарзана, Морен О'Соливен, подруга фільмового малпо-люда, та Джані Шефілд, що грає ролю сина Тарзана, зачитуються в історії Тарзана в ґазетах.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БІЗНЕСМЕНІВ.

ТАРЗАН, ч. 441. Небезпека.

Компанія війська уставилась у ряди і пустилась в дорогу. Двом вязням, себто дівчині і хлопцеви, приділено сильну охорону.

Том спочатку лякався тих вояків. Але де далі він губив страх і з подивом дивився на тих стародавних воїнів. Звідки вони тут взялись?

Тарзеля мала інакші почуття. Вона спочатку глузувала собі з вояків, думаючи, що вони її не схоплять. Тепер вона набрала до них страху.

Тарзан слідкував за ними, доки вони не знайшлись на поляні. Тепер він з верха дерева закликав: „Я цеї ночи прийду по вас".